

r. 1541, tak že tou sbírkou opět učiní krok ku předu známost toho, co stálo v deskách shořelých. Braniš vydal v tomto oddíle registra ortelů horního soudu v Kutné Hoře z let 1511—1514 (sv. 12.); Nováček Trutnovské desky manské z let 1455—1575 (sv. 15.), a zajímavější výpisy z knih úřadu perkmistrského hor vinnických u Prahy z let 1358—1583 (sv. 15. a 18.). František Dvorský vydává v Archivě Českém veliké sbírky písemností pana Viléma z Pernštejna; z těch vřaděno bylo do této rubriky několik velkých kusů, jimiž se osvětluje hospodářství na rozsáhlých statcích páně Vilémových, jmenovitě: urbář panství Hlubockého z r. 1490, urbář panství Pardubského z r. 1494, s registry rybníčními na panství Pardubském 1494—1520 a s rozmanitými zápisy o náhradách za pozemky zatopené novými rybníky, též o cídění struh a vedení vody přes cizí pozemky.

Do oddílu e) přicházejí listiny necelé, které buď hned z dávných časů zachovaly se toliko u výtahu, anebo které nový vydavatel uznal za slušné vydati jen skráceně. Zde Palacký uveřejnil registra zápisů královských z r. 1454 (sv. 1, 2, a 3.), totiž výtahy ze zápisů, kterými hlavně král Sigmund rozzastavil statky královské a duchovenské svým pomocníkům ve válce husitské, a dílem i svým protivníkům, když se s nimi smiřoval; každý držitel zápisného statku měl roku 1454 ukázati své zápisy kommissi stavovské, která k tomu byla ustanovena prvním sněmem za krále Ladislava; kdo k čemu tak dokázal své právo zápisné, to podržel i dále; k tomu cíli byly ty výtahy ze zápisů v kommissi zapsány. Tomek našel a uveřejnil (sv. 14.) také popis statků někdy duchovenských, jež válkou husitskou dostaly se také do jiných rukou, ale držitelé jich nemohli se před sněmovní kommissí r. 1454 vykáhati žádným platným zápisem na ně; takové statky byly tehdaž držitelům odňaty, ale nevráceny ústavům duchovním, kterým vlastně náležely, nýbrž odevzdány byly komoře královské. Tím objasňuje se také jedna stránka historie právní, vlastně neprávní, kterou způsobila válka husitská. Zlomek podobných register zápisů na statky zastavené v markrabství Moravském z r. 1459 vydal Emler ve svazku 7.

Dr. J. Kalousek.

Frant. Kameníček, Zemské sněmy a sjezdy moravské. Jejich složení; obor působnosti a význam. Od nastoupení na trůn krále Ferdinanda I. až po vydání Obnov. zřiz. zem. (1526—1628). Díl I. V Brně, nákladem zem. výboru markr. morav., 1900. Str. V., 562. K 8.—. O této vítané publikaci bylo u nás psáno na několika místech (mimo jiné srov. referát v Čes. Čas. Hist. 1900, 359—365); i ponecháváme si promluvit o ní jindy, jakož také lze doufati v brzké pokračování tohoto díla.

O poddanství a robotě v zemích českých. V Moravsko-Slezské Besedě Pražské přednesl JUDr. Karel Kadlec Otisk z Moravské Revue, v Brně 1899, stran 50 v malé 8ce.

Úkol přednášky zde otištěné byl, aby stručně ukázán byl vývoj, kterým povstalo a utuženo bylo v českých zemích poddanství a pak nevolnictví, a jak opět bylo zrušeno. Úkolu tomu spisovatel slušně dostál, totiž tak, jak v přednášce jest možno při předmětu tak rozsáhlém. Bylo by neslušné, vytýkati tomu spisku mezery, že v něm jest mnoho docela opominuto a jiné zase